

Врз основа на член 37 , член 41 и член 50 од Статутот на СОНК, Советот на СОНК на редовна седница одржана на 05-09-2015 година ја утврди следната :

П Р О Г Р А М А

за активностите на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р.Македонија(СОНК), за периодот октомври 2015 – октомври 2020 година

Новиот петгодишен период на работа на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија(во понатамошниот текст СОНК), ќе се темели на стекнатото досегашно искуство во изградба на современа организација на работниците од образованието, науката и културата во нашата држава.

Веднаш по завршување на изборните активности, заклучно со одржување на VI-от Конгрес, највисокото раководство на СОНК ќе превземе конкретни активности за посеопфатно согледување на позитивните, но и посебно на негативните состојби вкупно во Синдикатот, користејќи ги изнесените оценки во Извештајот за изминатиот мандатен период.

Напоредно со ангажирањето за иницирање и решавање на сите актуелни прашања и проблеми од аспект на заштита и унапредување на статусот на членовите во сите дејности што СОНК синдикално ги обезбедува, раководството на СОНК и тоа на сите нивоа и секако со посебно ангажирање на раководството на национално ниво, многу повеќе одколку во досегашниот период ќе се ангажира на согледување и отстранување на сите слабости во организацијата.

Во контекст на претходно искажаната потреба за отстранување на слабостите, како потреба за натамошно јакнење на СОНК, потребно е да се извршат и одредени промени во стратегијата на нашиот Синдикат.

СОНК ќе продолжи и понатаму целосно да ги применува принципите утврдени во Статутот, со додатно ангажирање истите да се применуваат и да важат на сите нивоа на организацијата. Тоа значи почитување на доброволноста во зачленувањето, вистинска демократичност во изразувањето и одлучувањето, взаемност и солидарност и со подигање на остварување и на правата, но и на одговорностите и на членовите и раководствата на СОНК од синдикалните организации, па се до национално ниво.

СОНК ќе продолжи да го негува и понатаму да го гради обединувањето на работниците од образованието, науката и културата, врз основа на заедничките интереси и цели и со целосно почитување, но без да се прави било каква разлика по основ на етничка, верска и полова припадност, како и по сите други различности загарантирани со Уставот и меѓународното право.

Нашиот Синдикат и натаму ќе му посветува внимание на градењето на вистинска, демократска и независна организација, која нема да дозволува незаконско влијание на власта на сите нивоа, мешање на политичките партии, со цел да го иструментализираат Синдикатот за нивни цели, а ќе биде постојана и битката со инатаму присутниот квази синдикализам во државата.

Конкретните активности во заштитата и унапредувањето на социјално-економски права и интереси на членството, СОНК ќе ги гради врз основа на реалните состојби вкупно во општествено - политичкиот амбиент во државата. Свесен за реалната моќ што ја има, но целосно во рамките на правниот систем и меѓународните конвенции, СОНК ќе продолжи да го изразува своето мислење и застапување на интересите со легитимна позиција на силен социјален партнер во образованието, науката и културата и тоа од работодавец, па се до највисоките државни институции.

Членството и раководството на СОНК, во наредниот пет годишен период особено ќе се ангажираат:

- Подигнување на социјалното партнерство и социјалниот дијалог до нивото на земјите кои се пример за истото, пред се со членките во Европската унија и стандардите на истата во оваа област. Доколку се случува застој во функционирањето на овој систем, СОНК енергично ќе реагира, пред се користејќи ги институциите на системот и особено економско-социјални совети, како на локално така и на национално ниво. СОНК јасно го реafirмира досегашниот став дека надлежните органи од страна на работодавците, како и надлежните државни органи, можат да преговараат само со синдикатите кои согласно со меѓународната пракса и работното законодавство во нашата држава имаат утврдено критериуми за докажување на репрезентативност, како основа за легитимен социјален партнер и преговарач. Обидите на одредени минорни синдикални здруженија или други неформални групи, да се јавуваат со барања за рамноправно учество во преговорите е надвор од меѓународната пракса и секако целосно спротивно на меѓународните конвенции, во делот на социјалното партнерство и дијалог.

- СОНК поенергично ќе побара со измени во Законот за работни односи(ЗРО) да се регулира дека потпишаните колективни договори, како и било кое право обезбедено преку легитимни синдикални активности на репрезентативните синдикати, ќе се однесуваат и ќе важат само за членовите на синдикатите потписници на конкретните колективни договори.

Исто така, потребно е дополнување во ЗРО во делот на колективното договарање, да биде определен рок до кога треба да заврши обврската за склучување на колективните договори на било кое ниво, каде истите се предвидени со ЗРО. Како аргумент за оваа потреба ќе го наведеме фактот за немање на колективни договори во одредени дејности во јавниот сектор, како и во претпријатија од реалниот сектор, иако истото е законска обврска од јануари во далечната 1994 година. Како последица на немањето рок за склучување на колективни договори се и примерите на одолговлекување на преговори од страна на еден од социјалните партнери и по повеќе од 5 години.

- СОНК како неспорен социјален партнер во образованието, науката и културата и натаму активно ќе учествува во креирањето на политиките на понатамошен развој на овие дејности и тоа според потребите и можностите на нашата држава.
- Сегашниот начин на финансирање на образованието, науката и културата директно од Буџетот на државата и понатаму останува како еден од највисоките приоритети на СОНК, во наредниот петгодишен период. Во таа смисла, СОНК со сите легални и легитимни синдикални средства ќе се спротивстави на евентуалните одлуки за финансиска децентрализација за нашите дејности, се додека не се создадат реални можности единиците на локалната самоуправа да ја превземат оваа обврска во делот на финансирање на платите и другите придонеси на вработените во нашите дејности.
- СОНК активно ќе учествува, а по сопствена проценка ќе биде и иницијатор за превземање на понатамошни реформски зафати во сите наши дејности, а при тоа ќе се води од целта за натамошен развој според највисоките стандарди од земјите на европската унија.

- Нашиот Синдикат, високо на приоритетната листа на обврски и понатаму ќе го има зачувувањето на сигурноста на работното место, вклучително во тој контекст и трансформацијата на работниот однос, секаде каде што нема објективни пречки истото да се трансформира во неопределено работно време.
- СОНК постојано ќе биде во позиција на дежурен заштитник, при секој обид за искажување на технолошки вишоци, во било која установа или пак на ниво на дејност. Со цел да се острнат евентуалните објективни причини за создавање на такви состојби, СОНК ќе продолжи со барање и со поддршка на надлежните државни органи за изградба на нови капацитети во детската заштита, изградба и реновирање на основните и средните училишта, како и установи од културата. Во контекст на проблемот со технолошки вишоци и рационализација, СОНК поенергично ќе се заложува пред ресорните министерства (МТСП и МОН), за намалување на бројот на деца во групите во градинките и намалување на бројот на ученици во паралелките во основните и средните училишта.
- СОНК во градењето на социјалното партнерство на сите нивоа ќе ги применува најсовремените синдикални стандарди, кои се присутни во синдикатите од земјите членки од ЕУ како и од САД. Во таа смисла, цврсто ќе се продолжи со максимално коректниот и кооперативен однос со сите социјални партнери, поаѓајќи од установа, па се до национално ниво.

Во духот на претходно изнесеното, СОНК непоколебливо ќе опстојува на принципот што е подолго време препознатлив во однесувањето на нашиот Синдикат – ниту владин, ниту анти владин Синдикат. Тоа значи, секогаш кога власта на сите нивоа ќе превзема мерки кои се во духот на развивање на образованието, науката и културата, врз прифатени меѓународни стандарди, секогаш кога ќе носи или ќе прифаќа реализација на барања кои СОНК ќе ги иницира и ќе бидат во прилог на зголемување на правата од работен однос на нашите членови, во тој случај секогаш јавно и јасно ќе го искажуваме задоволството и признавање на таквите мерки. Истото СОНК ќе го прави јавно и јасно при искажување на незадоволството, доколку има спротивно однесување. Свесни сме дека овој став на СОНК секогаш ги разочарува и критичарите на власта по секоја цена, како и спротивно на нив, тие што, која и да е власта, секогаш ги бранат или фалат сите нејзини одлуки и мерки. Но, за секој објективен работник или воопшто граѓанин, лесно е

препознатливо кој е вистински, независен, но и конструктивен, а кој е маркетиншки на синдикалната сцена.

- СОНК ќе ја подржува и активно ќе се вклучува во политиката на подигнување на значењето на образованието, науката и културата, преку мерките што се превземаат од страна на надлежните државни органи, со постојано преиспитување на можностите за додатно вложување во овие дејности. Во тие рамки, нашиот Синдикат ќе бара соодветна валоризација и подигање на статусот на сите вработени во овие дејности и особено на негователките, воспитувачите, наставниците, културните и научните работници, меѓу другото и преку подигање на материјалната состојба, преку зголемување на висината на платите.
- СОНК континуирано ќе биде активен во процесот на колективното преговарање, со склучување на нови, или пак со измени и дополнување на постоечките и секогаш со цел за подигнување на правата од работен однос на своите членови. Во ваквите легитимни настојувања, СОНК ќе ја има во предвид и реалната и објективната финансиска но и правна можност на другиот социјален партнер.
- СОНК ќе ја анализира потребата, со вклучување и на стручни институции, за намалување на старосната граница за стекнување право на пензија за одредени работни места во сите дејности. Во конкретизирање на ставовите, СОНК ќе ги проучи сите искуства во другите земји и истите ќе имаат битно влијание во конечниот став на СОНК по ова прашање.
- СОНК неодложно ќе побара формирање на заедничко тело на СОНК, МОН и ЗЕЛС, согласно одредбите на важечките колективни договори за основно и средно образование, за координирање на активностите за решавање на технолошки вишок (целосен или делумен), во установите на ниво на општина или на соседни општини.
- СОНК ќе бара и ќе инсистира на создавање и одржување на здрави работни услови во сите установи на образованието, науката и културата, со цел на заштита на вработените во истите. Ќе инсистира, надлежните инспекциски органи, постојано да ги анализираат хигиенско-техничките услови за работа и целосно почитување на законските норми за здрави услови и заштита при работа.

- СОНК ќе инсистира, ресорните министерства да ги преоценат сегашните состојби во реализација на систематските прегледи и да се анализираат професионалните болести, со цел да се превземат мерки за причините за истите.
- СОНК постојано ќе работи на јакнење на стручноста и компетентноста на сите нивоа. За таа цел ќе се зголемат активностите за едукација преку семинари, советувања, тркалезни маси и слично.
- СОНК и понатаму ќе го јакне Синдикалниот фонд, пред се со постојано проширување и зголемување на правата по сите основи.
- Во наредниот петгодишен мандат, СОНК ќе продолжи со подигнување на условите за работа и функционирање на регионалните одбори, преку подобрување на просторните услови и набавка на потребна опрема во истите.
- СОНК ќе ги обнови активностите околу иницијативата за трансформирање на СОНК во Сојуз на синдикати за образование, наука и култура (ССОНК), а како основа за тоа ќе бидат веќе усвоените документи од страна на Советот на СОНК во претходниот мандат.
- СОНК ќе направи поопстојно согледување на поставеноста и функционирањето на Конфедерацијата на слободни синдикати (КСС) и врз основа на истите, надлежниот орган на одлучување на СОНК, ќе донесе соодветни одлуки за натамошниот статус на СОНК по однос на КСС.
- СОНК и понатаму ќе остане цврсто приврзан кон членството во Интернационалата за образование (ЕИ), со целосно почитување на Уставот и Програмата на истата. Во рамките на таквата политика, СОНК ќе ги продолжи и билатералните односи со сродните синдикати од сите балкански држави, како и со членките на ЕИ и особено со синдикатите за образование, со кои во досегашниот период СОНК има воспоставени блиски билатерални односи.